

Білоцерківський національний аграрний університет
Агробіотехнологічний факультет
Землеробства, агрохімії та ґрунтознавства

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Гербологія» Галузь знань – 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність – 201 «Агрономія» програма - «Агрономія»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	5 кредитів / 150 годин
Семестр	4
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Примак Іван Дмитрович Посада: завідувач, кафедра землеробства, агрохімії та ґрунтознавства Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор с.-г. наук Робоче місце: навчальний корпус №1(пл. Соборна, 8/1), 54 ауд. E-mail: ivan.prymak@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: +380661853548
Опис дисципліни	Гербологія – наука, що вивчає біологічні особливості бур'янів; їх класифікацію, поширення, видовий склад і присутність у складі агрофітоценозів, а також розробляє методи регулювання рівня їх присутності та шкодочинності.
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Гербологія» базується на знаннях таких дисциплін, як «Ботаніка», «Фізіологія рослин» та «Ґрунтознавство», що вивчаються на 1 та 2-му курсі.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Гербологія» полягає у формуванні у студентів знань і умінь з наукових основ гербології, зокрема з джерел актуальної і потенціальної забур'яненості, шкода від неї для сільського господарства, морфологічних і біологічних особливостей, прогнозування засміченості, методів обліку та розробка пропозицій щодо сучасних екологічно безпечних і економічно доцільних агротехнічних, біологічних і хімічних заходів боротьби з бур'янами.

Формат дисципліни	<p>Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності передбачено індивідуальні графіки, дистанційна тощо. Використовуються платформи Moodle, ZOOM, АСУ. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.</p> <p>Наочні засоби:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; 2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії; 3. Нормативно-технічна документація;
Очікувані результати навчання	<p>РН 6.1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ гербології; факторів життя бур'янистих рослин.</p> <p>РН 6.2. Використовувати теоретичні основи гербології у виробництві.</p> <p>РН 7.1. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі з наукових основ морфологічних і біологічних властивостей бур'янів.</p> <p>РН 10.1. Аналізувати та інтегрувати знання про особливості прогнозування актуальної і потенціальної забур'яненості.</p> <p>РН 10.2. Знати наукові основи інтегрованої системи боротьби з бур'янами.</p> <p>РН 14.1. Розробляти інформаційно-логічні моделі забур'яненості поля та обробітку ґрунту під окремі сільськогосподарські культури у різних ґрунтово-кліматичних умовах.</p> <p>РН 14.2. Проводити аналіз стану угруповань бур'янів, обґрунтовувати і вибирати інтегровану систему заходів боротьби з ними з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов та господарсько-фінансових можливостей.</p>
Структура курсу	<p>Змістовий модуль 1. «ПОХОДЖЕННЯ, БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ, КЛАСИФІКАЦІЯ БУР'ЯНІВ»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Гербологія. Поняття про бур'яни та їх походження. 1.2. Морфологічні і біологічні властивості насіння бур'янів та умови його проростання. 1.3. Агробіологічна класифікація найбільш поширених в Україні видів бур'янів

	<p>Змістовий модуль 2. «ЗАХИСТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ВІД БУР'ЯНІВ»</p> <p>2.1. Методи обліку бур'янів, складання карт забур'яненості та його прогнозування.</p> <p>2.2. Інтегрована система заходів боротьби з бур'янами.</p> <p>2.3. Використання бур'янистих рослин і їх насіння як продукт харчування.</p> <p>2.4. Допустимі залишкові кількості гербіцидів у воді, ґрунті, рослинній продукції.</p> <p>2.5. Пороги шкодочинності бур'янів та їх угруповань.</p> <p>2.6. Санітарно-гігієнічні правила і техніка при зберіганні та застосуванні пестицидів.</p> <p>Змістовий модуль 3. «ЗОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ БУР'ЯНІВ НА УКРАЇНІ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЇХ РОДІВ І ВИДІВ»</p> <p>3.1. Полісся України, Лісостепова зона, Степова зона.</p> <p>3.2. Визначення родів і видів бур'янів</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Інформаційно-рецептивний: лекція-презентація, лекція-дискусія</p> <p>Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з розглядом реальних ситуацій із вітчизняної та зарубіжної практики реалізації комплексу-маркетингу, підготовки есе та презентацій (мозковий штурм, інтерактивна групова робота, кейсове навчання) із додержанням вимог академічної доброчесності, а також частково-пошуковий: самостійна робота з інформаційними джерелами: опрацюванням наукової літератури, статей та публікацій представлених у фахових виданнях та Інтернет.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її не зарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Термінологічний словник із захисту рослин: навчальний посібник / О.М. Яковенко, І.Д. Примака, С.В. Станкевич; за ред. канд. с.-г. наук, доцента О.М. Яковенка; / Біла Церква: ФОП Пшонківський О.В., 2024. 236 с. (*Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ; бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).
2. Практикум з гербології: навчальний посібник / Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Примака І.Д., Анісімова А.А., Бабенко А.І. Київ: НУБіП України, 2021. 876 с. (*Бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).
3. Практикум з гербології : навчальний посібник / М. П. Косолап [та ін.]. 2-е вид., доп. і перероб. К. : НУБіП України, 2019. 930 с. <https://dglib.nubip.edu.ua/items/bb6c6404-1329-4c1f-a38b-e376a8696afe>
4. Загальна гербологія : монографія / О.О. Іващенко, О.О. Іващенко. НААН, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Інститут захисту рослин НААН. Київ : Фенікс, 2019. 752 с. : іл. ISBN 978-966-136-649-6 <https://ipp.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/zagalna-gerbologiya-.pdf>
5. Практикум з гербології: навчальний посібник / Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Примака І.Д., Анісімова А.А., Бабенко А.І. Київ: НУБіП України, 2021. 876 с. (*Бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).
6. Практикум з гербології: навчальний посібник / Косолап М.П., Примака І.Д., Іванюк М.Ф., Анісімова А.А., Бабенко А.І. Київ: НУБіП України, 2018. 581 с. (*Бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).
7. Наукові основи управління бур'яновим компонентом агрофітоценозів України: навчальний посібник. / І.Д. Примака, М.П. Косолап, І.В. Мартинюк та ін. ; за ред. І.Д. Примака. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 448 с. (*Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ; бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).

Допоміжні

1. І.Д. Примака, Н.П. Садовська, Г.Б. Попович та ін.; За ред. І.Д. Примака. Цілющі бур'янисті рослини: використання в медицині і ветеринарії : Навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. 230 с. (*Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ; бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).
2. І.Д. Примака, Н.П. Садовська, С.М. Левандовська, М.П. Косолап, Г.І. Демидась, В.П. Коваленко, О.Б. Панченко, О.І. Селезньова; За ред. І.Д. Примака. Цілющі, отруйні і шкідливі бур'янисті рослини в землеробстві України: Навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 200 с. (*Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ; бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).
3. Примака І.Д., Косолап М.П., Панченко О.Б. та ін. Механічний обробіток ґрунту: історія, теорія, практика: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. 428 с. (*Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ; бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).

4. Примак І.Д., Єзерковська Л.В., Федорук Ю.В., Караульна В.М., Покотило І.А. та ін. Землеробство : Підручник. Вінниця: ТОВ “Твори”, 2020. 578 с. (*Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ; бібліотечне зібрання кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства*).

5. Атлас бур'янів : навчальний посібник / М. П. Косолап [та ін.]. К. :, 2022. 140 с. <https://dglib.nubip.edu.ua/items/1804fbbc-706b-4959-8428-a769fd5b035d>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека ім. В. Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>;

2. Єщенко В.О., Коваль Г.В., Накльока Ю.І. Взаємодія культурних рослин і бур'янів у десятипільних сівозмінах. «Агробіологія», 2024. № 1. С. 260–267.

https://agrobiologiya.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/agrobiologiya/eshenko_1_2024.pdf

3. Бур'яни: боротьба за майбутній урожай. <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/7200/1/Bur%60yany%20borot%60ba.pdf>

4. Станкевич С. В., Леженіна І. П., Забродіна І. В. Паразитичні карантинні бур'яни: навч. посіб.; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ФОП Бровін О. В., 2022. 68 с.

https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/24114/1/np_Parazytychni%20karantynni%20bur_yany_22.pdf

5. Бур'яни-резерватори вірусів в агробіоценозах зернобобових в Україні. https://www.researchgate.net/profile/Angelina-Kyrychenko/publication/347360739_Weeds_as_Reservoirs_of_Viruses_in_Agrobiocenoses_of_Legumes_in_Ukraine/links/607c55bd881fa114b410f739/Weeds-as-Reservoirs-of-Viruses-in-Agrobiocenoses-of-Legumes-in-Ukraine.pdf

6. Андрієвська Є. В., Самарська С. А., Шпаков О. В. Біотехнологія використання бур'янів в якості перспективних біооб'єктів. Modern engineering and innovative technologies. 2024. Вип. 32, № 4. С. 176-182. DOI: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-32-00-049>.

<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17948>